

Beleidsupdate “Samen voorbereid de toekomst tegemoet”

Integrale uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving

Kenmerk	:	Beleidsupdate
Datum	:	12 oktober
Auteur	:	Iris Hofstee
Vastgesteld door	:	Gemeenteraad
Vastgesteld op (datum)	:	

Introductie

Voor u ligt de beleidsupdate voor het VTH-beleidsplan “Samen voorbereid de toekomst tegemoet”. In deze update wordt kort teruggeblikt op de uitvoering van de VTH-taken in de afgelopen jaren met een link naar de ambities die de raad heeft uitgesproken op 23 april 2020. Daarnaast wordt er overzicht gegeven welke VTH-taken er in 2022 kunnen worden uitgevoerd. Hierbij wordt aangegeven voor welke uit te voeren ambities extra capaciteit en financiële middelen benodigd zijn. Er worden een aantal opties geboden waarin keuzes worden voorgelegd met betrekking tot het verwezenlijken van de eerder vastgestelde ambities.

Er zijn verschillende redenen waarom er op dit moment gekozen wordt voor een beleidsupdate. In 2022 komt er een grote ontwikkeling op ons af. Op 1 juli 2022 treden zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De Omgevingswet en de Wkb hebben grote impact op de uitvoering van de VTH-taken. Omdat de impact nog onduidelijk is, is het onmogelijk om dit nu al mee te nemen in het beleidsplan. Het is daarom raadzaam om het beleidsplan met medeweging van de impact van deze twee ontwikkelingen op te stellen in 2022.

Werken met deze beleidsupdate biedt daarnaast kans om de verschillende facetten binnen de VTH-beleidscyclus met elkaar samen te laten lopen. Voor de beleidscyclus zijn de volgende documenten van belang:

1. **Het beleidsplan.** Dit is het strategische beleidskader voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hierin worden de ambities en doelstellingen geformuleerd en het vormt de basis voor de manier waarop de uitvoering wordt ingericht.
2. **Het VTH Uitvoeringsprogramma.** Hierin wordt aangegeven hoe we de doelstellingen gaan bereiken. Het programma geeft invulling aan de dagelijkse uitvoering van de VTH-taken.
3. **Het VTH Jaarverslag.** Het jaarverslag wordt opgesteld na afloop van ieder kalenderjaar en laat zien wat er in het jaar bereikt is en hoe de doelen zijn bereikt.

Door in het jaar 2022 te werken met deze beleidsupdate kunnen alle hierboven genoemde documenten binnen de VTH-beleidscyclus op elkaar aansluiten en het beleidsplan en het VTH uitvoeringsprogramma gelijktijdig in werking treden op 1 januari 2023. Dit heeft een positieve invloed op de kwaliteit van de stukken. Zo sluiten de looptijden van het jaarverslag en het uitvoeringsprogramma op elkaar aan waardoor er in het jaarverslag ook daadwerkelijk conclusies kunnen worden getrokken over de doelen die weergegeven worden in het uitvoeringsprogramma.

In het eerste kwartaal van 2022 volgt er een evaluatie van het VTH-beleidsplan. We leggen de evaluatie aan u voor in conceptvorm, waarna u als raad de gelegenheid krijgt om mee te praten over de inhoud van de evaluatie. Op basis van uw input komen we dan met de definitieve evaluatie. Deze zal de basis vormen voor het nieuw op te stellen beleidsplan die ingaat op 1 januari 2023.

Het nieuwe beleidsplan wordt in het najaar van 2022 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad zodat deze op 1 januari 2023 in werking kan treden. Voor nu betekent dit dat er in 2022 wordt gewerkt met een update van het VTH-beleidsplan. In deze update worden de VTH-taken op hoofdlijnen geactualiseerd op basis van de huidige situatie en eventuele nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast biedt deze update inkijk in de benodigde financiële middelen. Deze beleidsupdate zorgt er voor dat het beleid op orde is en daarom op een nette manier wordt overgedragen aan de nieuwe raad.

Jaarverslag

Op 23 april 2020 heeft de raad een ambitieniveau vastgesteld voor het uitvoeren van de VTH-taken. Hieronder wordt de uitvoering van deze ambities in de jaren 2020/2021 weergegeven door middel van kleuren (tabel 1). Groen betekent volledige uitvoering, oranje staat voor gedeeltelijke uitvoering en rood geeft aan dat er geen invulling is gegeven aan de uitvoering van deze taken. In de tabel is te zien dat aan het merendeel van de taken invulling is gegeven in de jaren 2020/2021. De taken die in het rood of oranje staan konden niet worden uitgevoerd i.v.m. met de geldende coronamaatregelen.

Oranje

1. Brandveilig gebruik. In verband met het coronabeleid van de VRD zijn er weinig acties geweest betreffende toezicht op brandveilig gebruik. De toezichthouders zijn alleen voor noodgevallen ter plaatse geweest en dat waren er in 2020 twee. Daarnaast draait het project Online Zelfcontrole, een vorm van digitaal toezicht. In 2020 zijn drie locaties op deze manier gecontroleerd.
2. Juist gebruik panden. Onder dit onderdeel vallen twee projecten: vervallen panden en illegale huisvesting arbeidsmigranten. Aan het project vervallen panden is invulling gegeven, maar het project illegale huisvesting arbeidsmigranten kon niet worden uitgevoerd. De coronapandemie was hierin een belemmerende factor, door de geldende maatregelen konden de toezicht controles niet worden uitgevoerd.
3. Juist parkeren. In de afgelopen ander halfjaar is bijna de volledige BOA-capaciteit gebruikt voor het handhaven en toezicht houden op de geldende coronamaatregelen. Daardoor zijn de parkeercontroles op een lager pitje komen te staan.
4. Horeca (Alcoholwet). Vanwege de langdurige sluiting van de horecaondernemingen konden hier geen alcoholcontroles worden uitgevoerd. Wel zijn de slijterijen in de gemeente gecontroleerd.

Rood

1. Evenementen en festiviteiten. Door de geldende coronamaatregelen konden er geen evenementen worden georganiseerd.

De onderwerpen weergegeven in tabel 1 vormden het uitgangspunt voor het VTH uitvoeringsprogramma van 2020. Het jaarverslag VTH 2020 geeft weer in hoeverre de taken van het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd. In het jaarverslag 2020 is daarom de uitgebreide verantwoording van de uitgevoerde taken in 2020 te vinden. Het jaarverslag is toegevoegd als bijlage.

Asbestsloop	Brandveilig gebruik	Evenementen en festiviteiten
Naleving bij monumenten en bouwwerken	Juist gebruik panden	
Basisregistraties (BAG)	Juist parkeren	
Wabo handhaving	Horeca (Alcoholwet)	
Bouwkundige staat		
Aanleggen ophogingen		
Illegale reclameborden		
Opslag, voer- vaartuigen		
Aanbieden bedrijfsafval		
Verbod verbranden afval		
Geluidhinder		
Consumentenvuurwerk		
Zwerfvuil		
Honden		
Toestand sloten		
Aantasting groen		
Toetsen conform BWT NL		

Tabel 1: uitvoering van de ambities in 2020/2021

Ambities voor 2022

Bouwen en wonen	Ambitie uitgesproken door raad op 23 april 2020	Uitvoering
Asbestsloop	Niveau van het VTH-beleid	Kan uitgevoerd worden binnen de huidige formatie.
Wabo handhaving	26 extra verwachte handhavingszaken in een jaar	Kan uitgevoerd worden binnen huidige formatie
Naleving bij monumenten en bouwwerken	- Jaarlijkse schouw op alle monumenten - Bouwplannen < €100.000 een steekproef van 33% - Bouwplannen €100.000 - €1.000.000: 100% met 70% ureninzet per bouwplan (dit betekent dat er wordt gewerkt met 18,5 en niet met 26,5) - Bouwplannen > €1.000.000: 100%	Kan deels uitgevoerd worden binnen de huidige formatie. De 26 extra wabo handhavingszaken kunnen leiden tot extra hercontroles. Daarnaast kan de invoering van de Wkb ook leiden tot extra handhavingszaken waardoor er ook extra hercontroles moeten worden uitgevoerd. Hiervoor is 500 uur (ca. 30.000 euro benodigd). (er wordt gerekend met 9 uur per hercontrole, waarbij de schatting ligt op ca. 30 extra hercontroles als gevolg van de Wkb)
Brandveilig gebruik	Jaarlijks 50% van alle panden	Wordt uitgevoerd door de VRD.
Toetsen conform protocol BWT NL (voorbereiding Wkb)	Toetsen op Bouwbesluit wordt voor bouwplannen met risicoklasse 1 (conform Wkb) uitbesteed	Keuze: 1. Marginaal uitvoeren toets Bouwbesluit. Dit kan binnen de huidige formatie. 2. €35.000 beschikbaar stellen voor de voorbereiding op de Wkb (pilots en opleidingen).
Basisregistraties (BAG)	In 2020 zijn er gesprekken gevoerd met het team Informatie en belastingen om inzichten te krijgen in de volledigheid en betrouwbaarheid van de BAG. De verdere uitvoering van het project en daarmee het verbeteren van de informatiebasis zal de komende jaren nader worden vormgegeven.	De verdere uitwerking van dit project kan uitgevoerd worden binnen huidige formatie.
Bouwkundige staat	2 keer per jaar een schouw	Kan uitgevoerd worden binnen de huidige formatie.

Aanleggen ophogingen	Piepsysteem	Kan uitgevoerd worden binnen de huidige formatie.
Juist gebruik panden	2 toezichtsprojecten per jaar; - Controle op vergunde situaties voor huisvesting arbeidsmigranten - Vervallen panden Extra toezichtsproject: - Het controleren van Bed & Breakfast locaties	Twee projecten kunnen uitgevoerd worden binnen de huidige formatie. Het controleren van B&B locaties kan niet uitgevoerd worden binnen de huidige formatie. Er zijn 85 locaties in de gemeente Midden-Drenthe. Per controle is 6 uur nodig. Dit betekent dat er 510 uur (ca. €30.000) extra nodig is voor dit toezichtsproject.
Illegale reclameborden	1 toezichtronde per half jaar	Kan uitgevoerd worden binnen de huidige formatie

Openbare ruimte, APV en bijzondere wetten	Ambitie uitgesproken door raad op 23 april 2020	Uitvoering
Evenementen en festiviteiten – corona	Toezicht vooraf: 10 grote evenementen + 25% van de overige evenementen	Kan binnen huidige formatie
Horeca (Alcoholwet)	33% van alle horecagelegenheden jaarlijks controleren	Kan binnen huidige formatie
Opslag, voer- vaartuigen	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Aanbieden bedrijfsafval	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Verbod verbranden afval	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Geluidhinder	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Consumentenvuurwerk	Jaarlijks alle verkooppunten	Uitvoering RUD
Juist parkeren	Extra inzet BOA's	Kan uitgevoerd worden met het beschikbaar gestelde budget door het college voor de uitbreiding van de BOA-capaciteit met 1fte.
Zwerfvuil	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Honden	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Toestand sloten	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie
Aantasting groen	Piepsysteem	Kan binnen huidige formatie

De uitgebreide onderbouwing en uitwerking van de VTH-taken vindt u in het concept VTH-Uitvoeringsprogramma 2022 (deze is toegevoegd als bijlage).

Onder huidige formatie wordt verstaan de formatie die in 2021 beschikbaar is voor de uitvoering van de VTH-taken. Hier vallen ook twee medewerkers onder die ingehuurd zijn met de incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor 2019-2021. Voor het behoud van de huidige formatie is een voortzetting van deze inhuur nodig. Hiervoor moet dan uit het

incidenteel budget van € 905.000 voor “ruimte voor de ambtelijke organisatie”, zoals opgenomen in het bestedingsplan 2022, € 175.000 beschikbaar worden gesteld. Wanneer er tijdens de bespreking van de begroting niet akkoord wordt gegaan met dit budget heeft dit tot gevolg dat de reguliere taken op het gebied van vergunningverlening ruimtelijke ordening en de administratieve werkzaamheden niet volledig kunnen worden uitgevoerd. Er kunnen daardoor minder vergunningaanvragen worden behandeld. Bij elk van de onderstaande opties is het daarom ook van belang dat deze €175.000 beschikbaar wordt gesteld.

Opties

Optie 1: De ambities vastgesteld op 23 april 2020 bijstellen

Bij deze optie worden de ambities die hierboven nu in het rood staan bijgesteld naar beneden. Concreet betekent dit; hercontroles n.a.v. handhavingszaken kunnen niet altijd worden uitgevoerd, minimale voorbereiding op de Wkb en er worden geen controles uitgevoerd op B&B locaties.

Risico's:

- *Hercontroles.* De toename in handhavingszaken door de uitgesproken ambitie en de invoering van de Wkb leidt tot meer hercontroles. De huidige formatie van 2fte is niet toereikend om de toename in hercontroles uit te voeren. Hierdoor kan er na een handhavingszaak niet altijd gecontroleerd worden of de handhaving ook wordt nageleefd.
- *Voorbereiding Wkb.* De komst van de Wkb brengt een aantal veranderingen met zich mee zoals het verschuiven van het uitvoeren van de bouwtechnische toets in risicoklasse 1 (simpele bouwwerken) van de gemeente naar een private kwaliteitsborger. Ter voorbereiding op deze verschuiving van taken lopen er in onze gemeente op dit moment een aantal pilots. Hiervoor is in 2021 vanuit het Rijk subsidie beschikbaar gesteld. Voor 2022 is er geen subsidie beschikbaar waardoor er geen pilots meer kunnen worden gedraaid. Daarnaast moeten de medewerkers d.m.v. interne opleidingen worden voorbereid op de komst van de Wkb. Wanneer er geen extra financiële middelen beschikbaar worden gesteld voor de voorbereiding op de Wkb heeft dit tot gevolg dat er geen pilots meer kunnen worden gedraaid en geen interne opleidingen kunnen worden gevolgd. Slechte voorbereiding zorgt ervoor dat tijdens de controles er nog uitgevonden moet worden hoe de lijnen lopen, hierdoor gaan er meer uren zitten in de toezichtcontroles dan nodig. Daarnaast is er een risico op stagnatie van de bouw, doordat controles mogelijk veel tijd in beslag nemen door weinig ervaring met de werkwijze van de Wkb.
- *Controles B&B locaties.* Er wordt op dit moment in beeld gebracht bij welke B&Bs er niet conform een vergunning of het beleid is gewerkt. Daarnaast zijn er ook nog B&Bs waarbij geen vergunning is aangevraagd. De eerste resultaten laten zien dat er een aantal locaties zijn waar de vergunning niet op orde is of er geen vergunning is aangevraagd. Als er geen extra budget beschikbaar wordt gesteld kunnen de controles niet worden uitgevoerd. Wanneer we in 2022 niet starten met het controleren van de B&B locaties zal de werkvoorraad op dit gebied erg oplopen. Er vestigen zich namelijk steeds meer B&Bs in de gemeente Midden-Drenthe.

Optie 2: Inzetten op de voorbereiding van de Wkb en een extra toezichtsproject

Bij deze optie wordt er invulling gegeven aan de voorbereiding van de Wkb en de extra uit te voeren hercontroles door incidenteel voor het jaar 2022 €65.000 extra beschikbaar te stellen. De extra financiële middelen worden bekostigd uit de algemene bestemmingsreserve.

Risico's:

- Er wordt niet gecontroleerd op B&B locaties (uitgebreide uitleg zie risico's scenario 1).
- De extra kosten zijn niet meegenomen in de begroting voor 2022 die aan u wordt voorgelegd op 4 november. Besluiten tot het beschikbaar stellen van extra financiële middelen zal daarom leiden tot een begrotingswijziging.

Optie 3: Inzetten op een extra toezichtsproject

Bij deze optie worden de ambities op het gebied van hercontroles en voorbereiding Wkb naar beneden bijgesteld, maar wordt er invulling gegeven aan een extra toezichtsproject; het controleren van B&B locaties. Voor het uitvoeren van de controles zijn ca. 510 extra uren nodig. Dit resulteert in incidentele extra financiële bijdrage van €30.000 euro wat gedekt wordt uit de algemene bestemmingsreserve.

Risico's:

- Hercontroles kunnen niet altijd uitgevoerd worden en minimale voorbereiding op de Wkb (uitgebreide uitleg zie risico's scenario 1).
- De extra kosten zijn niet meegenomen in de begroting voor 2022 die aan u wordt voorgelegd op 4 november. Besluiten tot het beschikbaar stellen van extra financiële middelen zal daarom leiden tot een begrotingswijziging.

Optie 4: Werken volgens de ambities genoemd op 23 april 2020 (met een extra toezichtsproject)

Bij dit scenario wordt er invulling gegeven aan de ambities die hierboven in het rood staan aangegeven. Concreet betekent dit incidenteel voor het jaar 2022 extra financiële middelen beschikbaar stellen voor:

- De hercontroles als gevolg van toename in handhavingszaken (€30.000)
- Voorbereiding op de Wkb door middel van pilots en opleidingen (€35.000)
- Controleren van B&B locaties (€30.000)

De totale extra kosten van €95.000 worden bekostigd uit de algemene bestemmingsreserve.

Risico: De extra kosten zijn niet meegenomen in de begroting voor 2022 die aan u wordt voorgelegd op 4 november. Besluiten tot het beschikbaar stellen van extra financiële middelen zal daarom leiden tot een begrotingswijziging.